

LANDSCHAPSNIEUWS

Aan het

werk!

15x mooier landschap in jouw buurt

Graaf zelf een **amfibieënpool**

In mei leggen alle vogels **een ei** - of niet?

win 3x
natuurfotoboek
**The Image
of Nature**

De Tomp in Hamont-Achel.

Regionaal Landschap Lage Kempen investeert in een levend landschap:

- Een landschap waar er ruimte is voor natuur én mensen
- Een landschap waar cultuur en natuur samenkomen
- Een landschap waar tradities en nieuwe gebruiken elkaar aanvullen

Regionaal Landschap Lage Kempen

Dit doen we door samen met verschillende partners kansen te benutten en te creëren.

We verbinden inwoners en bezoekers met het landschap uit de Lage Kempen. We laten hen het landschap beleven en waarderen, zodat ze er mee zorg voor dragen. Het Regionaal Landschap Lage Kempen vind je in het noorden en westen van de provincie Limburg, uitgestrekt over 15 gemeenten. Het is een van de meest waardevolle natuur- en groengebieden in Vlaanderen! Hier vind je maar liefst 41% ecologisch belangrijke gebieden (gemiddeld 16% in Vlaanderen) én drie keer zoveel bossen als in Vlaanderen!

Deze uitgave wordt twee maal per jaar breed verspreid.

Volgende uitgave: Winter 2012.

V.U. Frank Smeets, **Regionaal Landschap Lage Kempen** vzw,

Grote Baan 176, 3530 Houthalen-Helchteren.

Tel. 011/78 52 59. E-mail: info@RLK.be

www.RLK.be

www.landschapssterren.be

www.duizendjarigeik.be

www.wandeleninlimburg.be

Redactie en foto's: RLLK, Reint-Jakob Schut (geelgors p. 4), Luc Viatour (pimpelmees p. 7), Vildaphoto.net (watersnip p. 6)

Vormgeving: www.seegersgombeer.be

Druk: Moderna. Gedrukt op milieuvriendelijk papier.

Wettelijk depot: D2012/10.676/12

Inhoud

- 4 **Aan het werk**
15x mooier landschap in jouw buurt
- 6 **Doe het zelf**
Graaf een amfibieënpoel
- 7 **In mei legt elke vogel een ei - of niet?**
De allerleukste eierweetjes

En ook nog ...

- 6 **Project onder de loep**
Wie een poel graaft voor een ander... maakt weidevogels blij!
- 6 **Gratis workshop**
Leer zelf fruitbomen snoeien
- 7 **Wandelaar in de kijker**
Luc en Cecile in Bolderberg
- 8 **Vroeger en nu**
De kastanjedreef in Kelchterhoef

DAG LANDSCHAPSKRANT – HALLO LANDSCHAPSNIEUWS

Je hebt het al gemerkt, de landschapskrant is helemaal vernieuwd: een nieuwe look, maar ook een nieuwe naam. De oude landschapskrant verspreiden we niet meer automatisch huis aan huis. Zo besparen we papier, en da's beter voor het milieu.

Het nieuwe magazine 'landschapsnieuws', dat je nu in de hand hebt, wordt voortaan heel gericht verspreid:

- in alle gemeentehuizen en bibliotheken van de Lage Kempen
- gratis aan abonnees in je brievenbus of automatisch in je mailbox -> **vul onderstaande bon in !**
- enkel nog huis aan huis als er iets specifiek in jouw gemeente te gebeuren staat, zoals een groot evenement
- voortaan lees je ook in jouw gemeentelijk infoblad onze rubriek over natuur en landschap in jouw buurt

Ja, ik wil het landschapsnieuws gratis ontvangen (Duid je voorkeur aan)

☐ in mijn brievenbus

☐ via e-mail

Naam: _____ Leeftijd: _____

Straat en nummer: _____

Postcode en gemeente: _____

E-mailadres: _____ Telefoonnummer: _____

Aan het werk!

Regionaal Landschap Lage Kempen werkt aan een mooier landschap. Een landschap waarin dieren een betere thuis vinden en waar mensen van mogen genieten. Op deze kaart vind je enkele acties in jouw buurt. Wil je meer weten over de werken, fiets er dan eens langs: op ons werfbord lees je precies wat er gebeurt.

BERINGEN

In de holle wegen van Paal groeien oude appel-, peren- en pruimenbomen in 200 jaar oude houtkanten (rijen struiken en bomen langs een wei of akker). Het gebeurt in Vlaanderen zeer zelden dat zoveel fruitbomen in een houtkant voorkomen. Er werden enten van deze oude fruitbomen opgekweekt. Zo kunnen we ze binnen enkele jaren terug in houtkanten aanplanten.

2

BOCHOLT

In Bocholt zijn we samen met de geelgorzenwerkgroep (met leden van de milieuraad, landbouwers, jagers...) druk bezig om van Bocholt the place to be voor de geelgors te maken. Eerst plantten en herstelden we houtkanten om meer nest- en schuilgelegenheid te bieden. Langs akkers en maïsvelden werden bloemrijke graanranden aangelegd om insecten te lokken. Lekkere hapjes voor de geelgors! En: in de winter blijft het graan staan, zodat de geelgors kan overleven.

HALEN

De Rotemse molen in Halen is een nog werkende watermolen, waarvan de restauratie volop aan de gang is. Rondom de molen werd ook het landschap stevig aangepakt: monumentale bomen en een oude beukendreef kregen een flinke snoeibeurt. Er werd hooiland ingezaaid en een oude poel werd terug opengemaakt. Zo is dit weer een van die mooie plekjes om van te genieten als je er langsfietsst...

HAM

In Geneberg werden 7 oude weekendvijvers omgetoverd tot ware paradijsjes voor libellen, kikkers en salamanders. Oevers werden afgeschuind, er werd licht in de vijver gelaten en dankzij een stuw blijft het water ook in droge periodes op peil. Wil je het zelf zien? Dat kan. Op het platform aan het water kan je meegenieten van het wondere waterleven.

HAMONT-ACHEL

Het Simonspark in Hamont-Achel werd vorig jaar grondig aangepakt: oude bomen werden gesnoeid en verzorgd, paadjes aangelegd en nieuwe bloemen en struiken werden geplant. Om de bezoekers naar het Grevenbroekmuseum en de VVV te leiden, werden 8 speelse infoborden gemaakt. Bewoners uit het verleden van Hamont-Achel gidsen je door de rijke geschiedenis van de stad. Zo vertelt een vluchteling hoe hij onder "Den Draad" probeert te kruipen tijdens WO I ...

HECHTEL-EKSEL

Het sterrenplekje "In den Brand" ziet er weer een beetje mooier uit. De oude eik in het midden van de zandvlakte heeft een nieuw jasje gekregen. Rondom de boom staan sinds kort nieuwe paaltjes, gemaakt van hout uit Bosland. De halve cirkelvorm toont je meteen hoeveel zand de wind verplaatst in deze stuifduinen. De afboording houdt het zand op z'n plaats, zodat de boomwortels niet meer bloot komen te liggen.

HEUSDEN-ZOLDER

Domein Bovy krijgt een grondige opknabbeurt. Vorig jaar werd het kabouterbos gekapt, omdat de bomen ziek waren. Een nieuw bos werd al aangeplant. Binnenkort zal je met het vlonderpad echt over het water kunnen wandelen en voor de allerkleinsten komt er een nieuw beleefpad. De werken zullen afgerond zijn in 2013.

HOUTHAIEN-HELCHTEREN

In Kelchterhoef zijn we hard aan het werk om van dit park nog meer een gezellig familiepark te maken. Er komen picknickplekjes op het water, tussen het gras en naast de vijver. Kinderen kunnen zich nu al uitleven in de nieuwe natuurvriendelijke speeltuin of het speelbos. Ook de vijvers krijgen een flinke opknabbeurt. En in de loop van het jaar komt er een interactieve kinderwandelroute bij!

LEOPOLDSBURG

Langs het oude rangeerstation aan de "IJzerlei" komen heel wat bijzondere bloemen en planten voor die je elders in de Lage Kempen niet vindt. Dat komt onder meer door de dikke onderlaag van balast, een kunstmatige verzwarende van het terrein. Je vindt hier planten met welluidende namen als avondskoeksbloem, absintalsem en langbaardgras. Deze planten komen ook vlinders ten goede. Om deze bijzondere planten én vlinders te behouden werd gekozen voor een speciaal maaibeheer. Fiets dus zeker eens langs dit bloemenbuffet voor vlinders.

LOMMEL

In Lommel laten we jong én oud kennismaken met de natuur: in kinderkribbe Ter Duinen maken de allerkleinsten al kennis met heide in hun eigen tuin. In het Provil werd zelf een heuse vlindertuin aangelegd. En bij Woon- en zorgcentrum De Bekelaar zorgen mobiele plantbakken voor meer groen en vlinders in de tuin, verzorgd door de bewoners.

LUMMEN

Wie door de Holstraat in Meldert wandelt (wandelgebied Venusberg) zal misschien even schrikken. Heel wat bomen in deze holle weg werden gekapt. Maar geen nood: het merendeel van deze bomen zal teruggroeien. Dit beheer is een uitstekende verjongingskuur voor oude bomen. Zo leven ze net langer!

OVERPELT

Aan de rand van de industriezone Nolim wordt in de komende maanden hard gewerkt aan een nieuw park voor de buurtbewoners. Bomen en struiken worden geplant om de industrie aan het zicht te onttrekken en er worden verschillende zitbanken, wandelwegen en rustplaatsen ingericht.

NEERPELT

Sint-Huibrechts-Lille toont je dit jaar haar mooiste cultuurhistorische plekjes aan de hand van een rondreizende infozuil. De zuil werd voor het eerst onthuld aan de zopas herstellende Pastoorswal. Hier stond vroeger de met een gracht omringde pastorie. Vandaag kan je via een brugje terug over de in ere herstellende gracht. Tegelijk een uitnodigend plekje voor allerlei libellen en vogels. Na de Pastoorswal trekt de zuil rond in Lille. Momenteel staat hij aan de Lilse Meulen.

TESSENDERLO

De industriezone van Schoonhees wordt afgescheiden van de woonwijken met een groene zone. Er werden kleine leefgebiedjes gemaakt: weides omzoomd met houtkanten, hooiland en nat grasland. Zo vinden hier heel wat planten en dieren een leefplekje. Er komt ook een mooi infobord langs het fietspad.

ZONHOVEN

Het centrum van Zonhoven heeft er een mooi stukje natuur bij. Het oude stort werd na het verwijderen van tonnen puin en afval omgevormd tot een rustig wandelpark. De bewoners van de serviceflats in de buurt kunnen in dit park 'Den Dijk' komen wandelen, de school kan er komen picknicken en buiten spelen.

Al deze werken gebeuren dankzij de medewerking en financiële ondersteuning van onze 15 gemeenten en tal van partners.

Project onder de loep

De eerste watersnippen zijn al gespot aan de poelen!

WIE EEN POEL GRAAFT VOOR EEN ANDER, MAAKT WEIDEVOGELS BLIJ!

De weidevogels in de Vallei van de Zwarte Beek in Lummen hebben sinds kort een nieuw favoriet plekje. Bij 3 landbouwers in Lummen werd door het Regionaal Landschap Lage Kempen en de Vlaamse Landmaatschappij een poelensnoer van maar liefst 20 poelen aangelegd. Hier vinden de kievit, watersnip en wulp nu een ideaal plekje om te rusten, te broeden en voedsel te zoeken. Door de poelen op één lijn te leggen en met elkaar te verbinden via buizen, kan de landbouwer het omliggende grasland gemakkelijk beheren.

De aanleg van de poelen kadert in een groter project met 17 landbouwers. Zij beheren samen 88 ha grond ten voordele van weidevogels: maïsakkers worden omgevormd tot grasland en perceelsranden worden niet meer bemest. Zo krijgen kruiden de kans om te groeien en een schuilplaats te bieden voor de kuikens. Bovendien wordt er pas na 15 juni gemaaid, zodat de kuikens in alle rust kunnen opgroeien. De landbouwers krijgen in ruil een financiële ondersteuning. Voor het eerst in Vlaanderen werken landbouwers op zo'n grote schaal mee om de weidevogels te beschermen. We hopen dat ook de ooievaar hier binnenkort komt broeden.

Ben je landbouwer en wil je meer info over de beheerovereenkomsten? Contacteer VLM-bedrijfsplanner **Davy Noelmans** op 011/29 87 05

TIP VOOR THUIS: MAAK JE EIGEN AMFIBIEËNPOEL

Door thuis zelf een poel te graven, lok je heel wat kikkers, salamanders én vogels naar je tuin. Meteen aan de slag dus!

- Zorg dat er niet te veel bomen en struiken in de buurt staan, zo vermijd je bladafval in het water.
- De ideale grootte is tussen de 25 en 100 m², maar let op de hellingsgraad van de oevers. De zonnigste kant moet slechts lichtjes hellen. Zo warmt het water snel op. De andere oevers mogen variëren in hellingshoeken, zo vindt iedereen zijn plekje. Maar: steile randen zijn uit den boze! Je kikkers moeten nog uit de poel kunnen kruipen...
- In het midden moet je poel 1,5 meter diep zijn, zodat de bewoners kunnen overwinteren.
- Leg eventueel een vijverfolie in de poel. Normaal graaf je tot aan het grondwaterniveau, maar in een tuin is dat soms moeilijk.
- Vul de poel met water en leg een laagje vijvergrond op de bodem. Nu nog zorgen voor inheemse planten in de poel en aan de rand, en het genieten kan beginnen...

Meer info over de aanleg van natuurvriendelijke poelen en vijvers vind je op: www.hylawerkgroep.be

9 JUNI • GRATIS WORKSHOP FRUITBOMEN SNOEIEN

Fruitbomen snoeien leer je niet uit een boek: je moet het zelf doen. Om je de juiste knepen van het vak te leren, organiseert het **Regionaal Landschap Lage Kempen** samen met **Limburgs Landschap** en de **Nationale Boomgaardenstichting** een gratis workshop fruitbomen snoeien. Je leert er de technieken van de zomersnoei en mag onder begeleiding alles zelf uitproberen. Je hoeft enkel een ladder mee te brengen.

Deze workshop gaat door op **zaterdag 9 juni 2012**, van **9u - 12u** in de boomgaard van Hengelhof. (afspraak aan de parking tegenover het Kasteel Engelhof, Hengelhofdreef, Houthalen-Helchteren).

Gratis inschrijven via info@rlk.be of 011 78 52 59.

KORT

Wandelaar gespot

Bekijk al onze wandelingen op www.wandeleninlimburg.be

- **Wie?** Cecile en Luc uit Kuringen (Hasselt)
- **Hoe vaak ga je wandelen?** Ongeveer 1 keer per maand.
- **Waarom kom je naar hier?** Het is hier zo mooi en stil. En je hebt een prachtig zicht op het kasteel van Terlaemen van bovenop de Bolderberg.
- **Wat is jouw favoriete plekje op deze wandeling?** Het is hier eigenlijk overal mooi. We gaan wel altijd even binnen in de kluis, waar het heerlijk stil is.
- **Wij wandelen:**

ALLEEN	☐	☒	IN GROEP
5 KM	☒	☐	15 KM
DOOR DE WEEK	☐	☒	IN HET WEEKEND
KOUD WEER	☐	☒	WARM WEER

IN MEI LEGT ELKE VOGEL EEN EI... OF NIET?

Als we het spreekwoord mogen geloven, liggen alle vogelnestjes in deze periode van het jaar vol eitjes. Maar niet alle spreekwoorden kloppen! Je hebt vroege vogels, zoals de bosuil, die al in februari eieren leggen. Laatkomers, zoals de huiszwaluw, broeden nog een tweede keer tot in augustus. Door de opwarming van de aarde zouden onze vogels trouwens steeds vroeger hun ei leggen, eerder in april dan in mei ...

Niet alleen vogels leggen eieren: ook reptielen, vissen en amfibieën doen dat. Denk maar aan kikkerdril of kaviaar.

De **koekoek** legt haar ei in andermans nest. Het koekoeksjong wordt meestal als eerste geboren en stoot de andere eieren of jongen over de rand het nest...

De **pimpelmees** is de Belgische legkampioen. Klein als ze is, legt mevrouw pimpelmees 12 eitjes!

Kluten en **strandplevieren** leggen hun eieren gewoon in een kuiltje in het zand, tussen de stenen. Het eitje is gespikkeld, waardoor het bijna onvindbaar is!

Het kleinste ei ter wereld is van de **kolibrie** en weegt slecht een halve gram. Het grootste ei staat op naam van de **struisvogel** en kan tot 2 kg wegen!

De Kastanjedreef in Kelchterhof
(Houthalen-Helchteren).

>> Vroeger & Nu

WEDSTRIJD

WIN HET PRACHTIGE FOTOBOEK "THE IMAGE OF NATURE" VAN WOUTER PATTYN

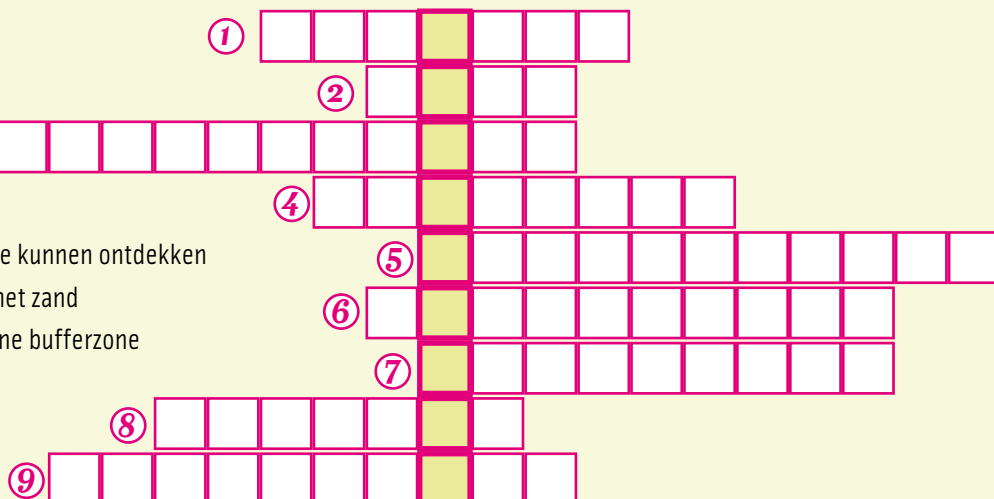
In dit boek neemt natuurfotograaf Wouter Pattyn je mee op ontdekkings-
tocht doorheen de mooiste natuur. Een fotoboek om betoverd te worden
door weergaloze beelden, als kijkboek voor het slapen gaan of om lekker
languit te genieten.

Het boek is doorspekt met leuke anekdotes en interessante weetjes die de
natuurliefhebber raken en de natuurfotograaf prikkelen...

Wil jij dit boek winnen? Vul dan onderstaande puzzel in en stuur het woord
uit de gekleurde vakjes, samen met jouw adres naar info@rlk.be of
RLK-wedstrijd, Grote Baan 176, 3530 Houthalen-Helchteren.

De winnaars worden persoonlijk verwittigd en vermeld op onze website
www.rllk.be.

- 1 Vogel die zijn ei in andermans nest legt
- 2 Ideaal plekje voor kikkers en salamanders
- 3 Waar vind je een eeuwenoude kastanjedreef?
- 4 Legt het kleinste ei ter wereld
- 5 Wulp, watersnip en kievit zijn...
- 6 Deze vogel legt het meeste eitjes
- 7 Kinderkribbe in Lommel waar kinderen de heide kunnen ontdekken
- 8 Kluten en plevieren leggen hun ei in een... in het zand
- 9 Langs dit Looise industriepark ligt nu een groene bufferzone

antwoord